

TOVERI

Linnän suomalaisessa Yhdyksessä...
Linnän suomalaisessa Yhdyksessä, Oregon, joka päivä
paikalla sunnuntai.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO LAURI MOILANEN
ADOLPH SALMI A. B. MAKELA
SULO SYVANEN

TOVERI

(THE COMRADE)
The organ of the Finnish workers in the
Western states. The only Finnish daily in
the West. Published daily, except Sunday,
at Astoria, Ore., by the Western Work-
men's Publishing Society.

Entered as second-class mail matter July 15,
1912, at the postoffice at Astoria, Oregon,
under the Act of March 3, 1879.

TILAUSHINNAT
Yhdysvalloissa ja Suomessa:
Yksi vuosikerta... \$4.00
3 kuukautta... \$1.35
Suomen ja muulle ulkomaille:
Yksi vuosikerta... \$6.50
3 kuukautta... \$2.25

SUBSCRIPTION RATES:
In the United States and Canada
One year... \$4.00
Six months... \$2.25
Three months... \$1.35

Suomen nälänhätäisille avustusta

Californian toivien ja sika-
laisten suomalaisten toimesta y-
leisesti on ryhdytty toimenpitei-
siin varojen hankkimiseksi Suo-
men nälänhätäisille tyväestölle.

Mikäli Suomesta on tullut lu-
ottettavia tietoja, välittää siellä
vakava elintarvepuola, joten ul-
kopuolisen avun saanti on yltä-
tämätön. Maassa ei ole elintar-
peita, ja vaikkapa niitä olisikin,
niin puuttuu suurimmalta osalta
tyväestöä varoja elintarpeitten
hankintaan. Tyväestön palkat
eivät ole siellä kohonneet elintar-
peitten hintoja vastaavassa mää-
rässä sen kummempin kuin tääl-
läkään. Asemaa pahentaa vielä
suuressa määrässä se, että sika-
laisten porvaristo äärimmäisessä
tyväestön sotamismissaan näyttä-
vää paikoin aivan tahallaan
lähettäneen sadon, näyttämällä
kasvavan laihon maahan, mie-
hummun kuin maksoi tyväes-
tölle sen vaatiman palkan. U-
seissa tapauksissa näyttää niin-
ikään salatu elintarpeita, tarkoi-
tuksella kirjittaa niillä suurempia
voittoja.

Ulkavaa talvi ei suinkaan hel-
pota tilannetta, vaan päinvastoin
pahentaa sitä: ei puuta ainoastaan
leipää ja muita ravintoai-
neita, vaan varoja lämmitysai-
neitten ja vaatteiden hankintaan.

Tällä emme suinkaan voi saa-
da kokoon tuuvammasta rahaa
parhaimmillaan yrityksillämme,
mutta siltikin pidämme ei
ainoastaan sopivana, vaan vel-
vollisuutenmekin tehdä par-
haamme. Järjestämme toimeen-
paneva komitea tosin on hyljän-
nyt koko esityksen, ja mahdollis-
tisesti se laski paikalleen siinä, et-
tä tulokset eivät niin suuriin
nouse, mutta olisi se mielestämme
me saanut säästää osan vastauk-
sessaan ilmenevää työkeää vi-
ralisuutta johonkin toiseen ti-
laisuuteen. Vaikkapa myönnäm-
mekin, että Suomen toverit ro-
kenevat kääntyä puoleemme a-
puua tarvittaessa, niin siltäkään
ei se että sieltä ei ole tullut vi-
ralista pyyntöä, välttämättä to-
distaa sitä, etteikö siellä tarvit-
taisi apua ja lämpimän tuntein
otettaisi sitä vastaan.

Me suosittamme keräyksen toi-
meenpanoa siellä missä siitä
näyttää olevan tuloksia, ja varo-
jen lähettämistä Suomen Am-
mattijärjestölle, määräyksellä et-
tä ne ovat jaettava tarvittavaksi
ilman minkäänlaista vastapalve-
lusta.

Samalla kehoitamme niitä, joil-
la on varoja, avustamaan omai-
siaan. Sellainen avustus on tun-
tuvampaa, sillä sitä voidaan u-
seassa tapauksessa antaa suu-
remmassa määrässä.

Entäs jos vaihtaisimme
tuotantotarkoituksia?

(True translation filed with the Postmaster
at Astoria, Oregon, November 17, 1917, as
required by the Act of Congress October
15th, 1917.)

Kysymys elintarpeitten riittä-
västä hankinnasta nykyisin mak-
settavilla palkoilla vaatii ratkai-
suun nälälle ominaisella tinki-
mättömyydellä. Puhutaan sääs-
tamisesta ja kehoitetaan sääs-
tämään, mutta ne jotka sen taka-
na ovat näyttävät unohtaneen,
että tyhjistä ei mitään säästetä.
Täytyy ensin saada sen mistä
säästää.

Ja kuitenkin ei täällä ole

mistään puutetta. Elintarpeita
on niin tavattomasti, että niitä
mätäne rautatievaunuihin suu-
riä määriä, eikä ketään ole ase-
tettu syytteesen sellaisesta tuh-
lauksesta. Mitä elintarpeitten
olemassaoloon tulee, ei mistään
ole puutetta, mutta toisin on lai-
ta niiden käyttämismahdollis-
uuksien. Se että jossakin maassa
on paljon viljaa, ei ollenkaan
selitä, etteikö siellä olisi näl-
kääkin. Kaikki riippuu siitä, ku-
ka omistaa viljan. Ja täällä sa-
moin kuin kaikkialla muualla-
kin nälkäiset eivät omista vil-
javarastoja, enempää kuin pank-
kejaakaan, joissa olisi varoja vil-
jan ostamiseen.

Seuraava Christian Science
Monitor-lehden edellisen viikkoi-
nen kirjoitus on niin paikallaan
tässä suhteessa kuin porvarileh-
ti voi siitä sanoa:

"Ei ole olemassa mitään 'puu-
tetta', ei edes merkkejä sellai-
sesta, tai mitään syytä mistään
sellaisesta puhumiseen tai otot-
teluun Yhdysvalloissa. Tämä
maa on yltäkyläisyyden maa,
joka pitäisi olla liian kiitollisen
kaikista siunauksistaan, kuunnel-
lakesen ketään 'puutteellisuuden'
apostolia, jotka riistämistäko-
tuksissaan turvautuvat sellaise-
ta puhumiseen. Jos maan met-
sien ja kaivantojen tuotteet säi-
lyttäväsi ja jaettaisi siten kuin
ne pitäisi jakaa, ei Yhdysval-
loissa olisi nykyisin mitään syy-
tä elintarve ja polttoainekomis-
sion olemassaololle. Tuotteita
on vähän ja niiden hinnat kor-
keat joko siksi että ne ovat val-
lattu yksin käsiin ja estetään
pääsemästä markkinoille, kute-
sokerin ja muuvillan laita huo-
mattiin askettiin olevan, tai sik-
si että ne eivät tarkotustaan vas-
tannuttoman jakojärjestelmän
takia pääse luonnollista tietään
kulkemaan markkinoille.

"Jättäkäämme ottamatta huo-
mioon ne miljoonia paalia puu-
villaa, jotka äskettäin löydettiin
kätkettyinä, samalla kun puhut-
tiin puuvillan 'puutteesta', ja ne
kymmenen miljoonaa paanaa so-
keria, jotka niinkään löydettiin
salasta samaan aikaan kuin pu-
huttiin sokerin 'puutteesta', si-
n vuuttakaamme yleisesti yhteis-
hyvää vastaan tehdyt rikokset,
ja tarkastakaamme niitä talou-
dellisia puutteellisuksia, joista
suuren yleison, tahtoi se tai ei,
on pidettävä itseään osittain vas-
tuunalaisena.

"Yhdysvalloissa ei ole koskaan
kasvatettu suurempaa määrää
perunoita kuin tänä vuonna. Ja
kuitenkin oli erällä paikkakun-
nilla itävaltioissa viime viikolla
puutetta perunoista, joka puute
kuitenkin 'lievennettiin' muuta-
man perunajalastin aikanaan
saapumisella.

"Viimeaikoina on maassa val-
lianut 'sokeripula'. Perheen
emäntien on jo johonkin aikaan
ollut mahdoton saada sokeria
suuremmissa erissä, kuin mitä
tarvitsevat. Useat sokerintarvit-
sijat ovat olleet tavallaan pani-
kin vallassa. Heille on selitetty,
että sokerivarastot ovat nyt mel-
kein loppussa, ja että ellei 'lieven-
nyttä' ole odotettavissa tilkoi-
pään, joko Kuubasta tai Ha-
vajiltalta, loppuisi varasto koi-
naan. Ja kuitenkin nyt on saa-
tu tietää, että Louisianaassa teh-
ttiin juuri sopimus 200,000,000
paunan juurikasokerin hankki-
misesta, jota aletaan heti kule-
taa itävaltioiden 'sokeripulaa'
lieventämään.

"Viime aikoina on munain
hinta New Yorkissa ja muissa
kaupungeissa kohonnut keskital-
ven tavalliselle hintatasolle, m-
ka varastojen pienuuden takia.
Joka päivä sille saapui New
Yorkiin useita vaunulasteja mu-
nia, ehtiin ne parhiksi estämään
uhanneen 'munapulan'. Ja sa-
maa jatkuu kaikkialla aloilla. Vii-
meaikoina on ollut 'ulkaavaa
puutetta' elintarpeista kaikilla
aloilla, mutta tuskin tunnetaan
jollakaa aikaa, jolloin eivät ne
sella voivat maksaa vaadittu hin-
nat, olisi voineet myöskin saada
elintarpeita.

"Dietysti on olemassa myöskia

pienempiä ja satunnaisia elintar-
vepuutteita syytä maailman vilja-
vimmassakin maassa, mutta pää-
asiallisin niistä on maamme jako-
järjestelmän kykenemättömyys
tuoda tarvikkeet halvalla ja vä-
hällä varoilla kaluttajille. On
olemassa paljon lihan, viljan,
ruokakasviksia, sokeria tuotta-
via kasveja, paljon kananmunia,
voita ja maitoa, paljon kaikkia
tarvetavaroita, mutta niitä ei
jaeta kunnollisesti, säännöllisesti
ja tasaisesti."

Ylläolevassa on lausuttu juuri
vakava totuus, näkemättä kute-
nkaan ollenkaan miten pulasta
olisi päästävä. Jos jakosysteem-
issä on pääasiallisin vika, niin
miten on mahdollista, että ne
joilla on riittävästi rahaa, voivat
ostaa mitä haluavat. Siksi ei
pitää salata elintarpeita, että ei
ole mahdollisuutta kulettaa ni-
itä markkinoille?"

Asianlaita on kokonaan toisin.
Niitä salataan yksinomaan hinto-
jenkohottamistarkoituksessa, eikä

asema ollenkaan paransi vaikka
jokaiseen farmitaloon menisi
rautatie. Parannus saadaan ai-
kaan vain sillä että tuotantotar-
vikkeita muutetaan; aletaan
tuottaa tarvetta varten eikä voi-
tojen kiskomiseksi sitä enemmän
mitä huutavampi on kansan hä-
tä.

Ottamalla tuotannon valtion
haltuun, ja jakamalla tuotteet
valtion omistaman jakosysteemin
avulla ja tuotantokustannuksilla,
olisi asema helposti korjattavissa,
mutta se olisi sosialististen suu-
nitelmien käytäntöpanoa; si-
tä ei tulisi voittoa, ja ilman voi-
toa ei kapitalistinen järjestelmä
voi pysyä pystyssä. Siksi päi-
ka kapitalististen viranomaisten jokai-
nen toimenpide perustuukin voi-
tojen hankinnalle. Mitään ei te-
hdä nykyisinkään, ilman ettei ai-
nola laskettaisi kuinka paljon sai-
litaan maksaa voittoa. Miksi
sallia voittoja, ellei koko järjes-
telmä kerran ole voittoa varten,
kuten sosialistit väittävät?

Asiainlaita on kokonaan toisin.
Niitä salataan yksinomaan hinto-
jenkohottamistarkoituksessa, eikä

MAILMANKATSOMUKSIA

SYLENNUOLEKSIJAIN KOKOUS.

Duluthissa on suomalaisilla nappi-
saksilla ollut kokous, jossa on pää-
tetty perustaa "koko maata käsittävä
lojalisten suomalaisten liitto." Koi-
kousen laatuina julistus on samaa
maata kuin ne aikoinaan kuuluisat
"juudasponnet", ja samat mestarit
ne nytkin ovat touhussa, enimmäk-
seen. Siitä asti kun Mustos-kopla
oli kokouksensa Chicagossa, on tu-
olla taholla juudeissa jo niin paljon
edistytty, että nyt rohjetaan julis-
dessa kertoa jotain kokouksen me-
nosta ja siinä esitetyistä santar-
sietujen tuentepurkauksista.

Edusajaja kehuetaan kokouksessa
oleen "kolmatta sataa" ja oikein
"kolmesta eri valtiosta": Michiganista,
Wisconsinista ja Minnesotasta.
Duluth näyttääkin muodostuneen A-
merikan suomalaisten elinmestöksi
sellaiseksi umptuoleksi, jossa pal-
tuontuneet muuhun elinmestöön sulaut-
tunnutamat ainokset mätänemissään
tuontuostakin aiheuttavat äkkinä, pu-
kamia ja laajempakin tulehduksia.

Puheenjohtaja oli kokouksen mukai-
nen: "Ilkemeistä J. H. Jasberg Han-
cockista" — te tamma Jattpeili, joka on
niin monta tollarilla keplotellut kan-
talaisten taktittua Tuomi-optioille ja
niin monta työllistä veivannut mit-
toin minikäliseen "inruulii" —
hänet jo jokseenkin tunnetaan kautta
maanteren. Sille Jattpeilille sanoi ker-
ran eräs vanhaan kansan uskovainen
täällä lännellä, kun tämä matkollaan
aikoi yöpyä hänen ruokatalonsa:
"Oot sinä, Jasperi, sentään paljon
paree mies kuin minä." — "Kuinka
niin?" kysyy Jasberg mielissään. Va-
kavalla tavallaan isäntä vastaa:
"Jos minä olisin niin paljon kansalai-
sia petkuttanut kuin sinä, niin minä
en uskaltaisi suomalaiseseen ruokata-
loon yöpyä pyrkii." Eikä uskaltanut
sillä kertaa Jasperikaan, vaan otti
laukkunsa ja kiipitti tielensä.

Mutta tässä Duluthin kokouksessa
ei ollut toista niinkään puhdasmal-
laista miestä, joten Jasberg siinä
saikissa helposti pääsi puheenjohta-
jaksi. Piti mahtavan puheenkin siitä,
kuinka "meitä on väliinymällytetty
ja väliin joutunut pienen tuhlauksen
lähtitäljoukun mukaan — mutta kun
me suomalaisetkin päätemme lämpe-
nemään, ja kun me kätemme aulan
lätkemme, niin emme tiitä ennen
hellittä kuin työ on loppuun tuol-
tettu — te on meidän luonteenme,
meidän suomalaisien katajaluen luon-
e." Jos tuolla lauseella ei tarkoi-
teta kuvata suomalaisen hellittämät-
tömyyttä, olisi "petäjänen" ollut so-
pivampi vertauskuva kuin "katajal-
nen", sillä eihän katajassa ole tervaa,
joka niin hellittämättömästi tarttuu,
että siitä kannattaisi mainita.

Seuraava puhuja, kauppias J. E.
Porthan, Elystä, — kai vierasta li-
kettä sopivasti "hoitamalla" pääsyt
omintakeisen kauppiaan arvoon —
valitti, että "meitä ei tunneta oikein,
ennen meidät tunnettiin vain juoma-
reina ja tappelijoina; nyt meitä maini-
tetaan vain räätäilijoina ja vastusta-
jina; siinä on meillä yhteinen kysy-
mys, että meidät otetaan tuntemaan
oikein."

Olkaa huolella, veljet. Kyllä teidät
suunnilleen tunnetaan — ei ainoas-
taan juoppoina raittiusankareina,
tappelivina kirkonpylväinä, juudas-
kokouksissa räätäilijoina ja kaikkien
edistysyritysten vastustajina, vaan
myös useat teistä ontisilla kapakoi-
sijoina, pelureina, tyyttälöjen pitä-
jinä ja teidän laitoksinne nukata-
neiden kansalaisten taskunpuhdistajia.

Sitte puhui toinen "kauppias" J.
A. Mattinen, Cloquetista. Senoi, että
"meidän tulee ensin uhrata maamme
myötätuntomme, sitten muuta — ja

asema ollenkaan paransi vaikka
jokaiseen farmitaloon menisi
rautatie. Parannus saadaan ai-
kaan vain sillä että tuotantotar-
vikkeita muutetaan; aletaan
tuottaa tarvetta varten eikä voi-
tojen kiskomiseksi sitä enemmän
mitä huutavampi on kansan hä-
tä.

Ottamalla tuotannon valtion
haltuun, ja jakamalla tuotteet
valtion omistaman jakosysteemin
avulla ja tuotantokustannuksilla,
olisi asema helposti korjattavissa,
mutta se olisi sosialististen suu-
nitelmien käytäntöpanoa; si-
tä ei tulisi voittoa, ja ilman voi-
toa ei kapitalistinen järjestelmä
voi pysyä pystyssä. Siksi päi-
ka kapitalististen viranomaisten jokai-
nen toimenpide perustuukin voi-
tojen hankinnalle. Mitään ei te-
hdä nykyisinkään, ilman ettei ai-
nola laskettaisi kuinka paljon sai-
litaan maksaa voittoa. Miksi
sallia voittoja, ellei koko järjes-
telmä kerran ole voittoa varten,
kuten sosialistit väittävät?

Asiainlaita on kokonaan toisin.
Niitä salataan yksinomaan hinto-
jenkohottamistarkoituksessa, eikä

asema ollenkaan paransi vaikka
jokaiseen farmitaloon menisi
rautatie. Parannus saadaan ai-
kaan vain sillä että tuotantotar-
vikkeita muutetaan; aletaan
tuottaa tarvetta varten eikä voi-
tojen kiskomiseksi sitä enemmän
mitä huutavampi on kansan hä-
tä.

Ottamalla tuotannon valtion
haltuun, ja jakamalla tuotteet
valtion omistaman jakosysteemin
avulla ja tuotantokustannuksilla,
olisi asema helposti korjattavissa,
mutta se olisi sosialististen suu-
nitelmien käytäntöpanoa; si-
tä ei tulisi voittoa, ja ilman voi-
toa ei kapitalistinen järjestelmä
voi pysyä pystyssä. Siksi päi-
ka kapitalististen viranomaisten jokai-
nen toimenpide perustuukin voi-
tojen hankinnalle. Mitään ei te-
hdä nykyisinkään, ilman ettei ai-
nola laskettaisi kuinka paljon sai-
litaan maksaa voittoa. Miksi
sallia voittoja, ellei koko järjes-
telmä kerran ole voittoa varten,
kuten sosialistit väittävät?

Asiainlaita on kokonaan toisin.
Niitä salataan yksinomaan hinto-
jenkohottamistarkoituksessa, eikä

Yleisiä uutisia

A. F. of L. liiton kon- ventionsioni

(jatkoa ensimmäiseltä sivulta)

hyvin ruokituksi ja saa nauttia
hyvinvointia."

"Me maanviljelijät tuotamme
vuosittain 29 miljoonaa arvoista
tarvikkeita. Me saamme niistä
9 milj. rahaa myödesämme tuo-
teemme kauppaan, joka tekee
keskimäärin noin \$318.22 jokai-
selle maanviljelijän perheelle.
Kuka saa ne 20 milj. jota maan-
viljelijät eivät saa tuotteistaan.
Tehdastyväestö ei saa sitä, em-
mekä me saa sitä. Mutta liike-
miehet sanovat työläiselle, joka
ostaa ruokatarvaa, että maan-
viljelijät saavat kaiken ja tuo-
rosta maanviljelijälle sanovat
liikemiehet, että tehdastyöläiset
saavat sen mikä on eroitusta
raaka-ainetta ja valmiin tava-
ran, kuten kenkien, vaatteitten,
jauhoina ja muitten himoissa,
huolimatta, että maanviljelijän
täytyy maksaa valmiista tuo-
teista kaupan korkean hinnan."

"Me saamme siinäliikasta myö-
desämme 8—10c naukalla. Te
maksatte siitä 35c—45c naukalla.
Teurastimien omistajat väittä-
vät, että työläisille menee kokoa-
naan tuosta hinnan eroituksesta
johtuva summa. (Kääntyn Gomp-
ersin puoleen.) Nyt haluan tietää
herra presidentti, ovatko tei-
käläiset saaneet ne rahat?"

Gompers. — (Nauruen): "Mi-
nän saatan sanoa sen teille myö-
hemmin."

Townley, jatkaen puhettaan:
"Sama peli on meillä edessämme
vehnäin suhteen. Myllyjen omis-
tajat esittävät meille samat ju-
teit. Kun me kysymme liikemie-
heltä, miksi meidän täytyy mak-
saa niin korkeita hintoja koneis-
ta, sanovat he meille, että unio-
nin järjestyneet metallityöläiset
vievät rahat. Kun me valitsemme
korkeita rahtimaksuja rautatiellä
sanotaan meille, että juunamies
veljesliiton jäsenillä on tuhlaa-
vaisia vaimoja ja he tarvitsevat
rahaa."

"Aika on tullut meidän ym-
märtää toistamme ja hallituksen
yhtähyvin kuin meidänkin
emme vaatii, että me pyyhkäi-
emme pois tuhoavan voitto-jär-
jestelmän joka näkemyksellään
meitä yltäkyläisen keskellä ja estää
kehityksen kulku."

Puhuessaan tehdastyöläisten ja
maanviljelijän poliittisen yhty-
misen tarpeellisuudesta ja siitä
miten sen kautta voitettaisiin sa-
noiti Townley että maanvil-
jelijöillä on noin 37 ja tehdas-
työläisillä 25 prosenttia yleisestä
äänimäärästä.

SOTA-UUTISIA

(jatkoa ensimmäiseltä sivulta)

lä, että Pohjois-Italian kalliit
muistomerkit säilyttäisiän.
Italian pohjois-rintamalla val-
loittivat saksalaiset viimeksi Cis-
monen kaupungin. Asiangoon
ylänkomaalla on italialaisten tois-
taiseksi onnistunut torjua sak-
salais-itävaltalaisen hyökkäykset
ja sen kautta estää Piave-joen
rintaman pohjois-sivun saartami-
sen. Italialaisten on onnistunut
jäykistä vastarintansa kaikki
alla rintamalla. Ensi kerran sit-
te saksalais-itävaltalaisen hyök-
kävien alkamisen on Italian so-
tatajohto päästännyt sotakirje-
vaihettajat rintamalla. Nama kir-

rottuna siihen militarismiin, joka on
tunnusmerkkinen suurille valloitus-
maalle, Englannille, Ranskalle ja Ve-
näjälle. 1700 vuoden 1700—1870 ku-
luessa kävi Englanti 21 sotaa, Venä-
jä 20, Ranska 16 ja Preussi vain 12.
44 vuoden kuluessa 1870—1914 kävi
Englanti 8 sotaa, Venäjä 5, Ranska
5, Italia 2 ja Saksa 1.

Mainitut 214 vuoden kuluessa o-
vat Saksa ja Itävalta yhteensä käy-
neet 31 sotaa, kun taas Englanti
liittolaisineen on käynyt 77. Vuo-
desta 1871 on Englanti liittolaisi-
neen asevoimin vallannut kahdeksan
kertaa niin suuren maanalueen kuin
Saksa ja Itävalta. Samaa aikaaan
on Englanti asevoimin pakottanut
48 milj. ihmistä brittiläisen lipun a-
laisuuteen, kun taas 41 milj. on pakot-
tettu tunnustamaan Ranskan ylikoi-
toria. Venäjä on väkivallalla kukis-
tanut 6½ milj. ihmistä, Itävalta 2
milj., Italia 1 milj. ja Saksa 1 milj.

Tällöin on Englanti hävittänyt nel-
jä itsenäistä kansakuntaa, nim.
Transvaalin, Oranjin vapaavaltion,
Birman ja Egyptin. Ranska on tu-
honnut pienet valtiot Madagaskarin
ja Tunisin, Marokosta puhumatta-
kaan. Italia on yrittänyt valloittaa
Abessinian, muttei onnistunut. Yhtä-
väliaan Itävalta-Unkari kuin Saksa o-
vat tällä ajalla kukistaneet mitään
vierasta kansallisuutta.

Ylläolevaa pointintoa ei ole teh-
nyt kukaan saksalainen tai itävalta-
lainen, vaan englantilainen E. D.
Morrel kirjassaan "Totuus ja sota".

VAHAN MILITARISMISTA.

(True translation filed with the Postmaster
at Astoria, Oregon, November 17, 1917, as
required by the Act of Congress October
15th, 1917.)

Pintapuolinenkin silmäs, kirjoit-
taa N. Dagl. Allehenda, osoittaa, että
saksalainen militarismi on ollut sub-
teellisen vaaranon ja rauhallisen ver-

rottuna siihen militarismiin, joka on
tunnusmerkkinen suurille valloitus-
maalle, Englannille, Ranskalle ja Ve-
näjälle. 1700 vuoden 1700—1870 ku-
luessa kävi Englanti 21 sotaa, Venä-
jä 20, Ranska 16 ja Preussi vain 12.
44 vuoden kuluessa 1870—1914 kävi
Englanti 8 sotaa, Venäjä 5, Ranska
5, Italia 2 ja Saksa 1.

Mainitut 214 vuoden kuluessa o-
vat Saksa ja Itävalta yhteensä käy-
neet 31 sotaa, kun taas Englanti
liittolaisineen on käynyt 77. Vuo-
desta 1871 on Englanti liittolaisi-
neen asevoimin vallannut kahdeksan
kertaa niin suuren maanalueen kuin
Saksa ja Itävalta. Samaa aikaaan
on Englanti asevoimin pakottanut
48 milj. ihmistä brittiläisen lipun a-
laisuuteen, kun taas 41 milj. on pakot-
tettu tunnustamaan Ranskan ylikoi-
toria. Venäjä on väkivallalla kukis-
tanut 6½ milj. ihmistä, Itävalta 2
milj., Italia 1 milj. ja Saksa 1 milj.

Tällöin on Englanti hävittänyt nel-
jä itsenäistä kansakuntaa, nim.
Transvaalin, Oranjin vapaavaltion,
Birman ja Egyptin. Ranska on tu-
honnut pienet valtiot Madagaskarin
ja Tunisin, Marokosta puhumatta-
kaan. Italia on yrittänyt valloittaa
Abessinian, muttei onnistunut. Yhtä-
väliaan Itävalta-Unkari kuin Saksa o-
vat tällä ajalla kukistaneet mitään
vierasta kansallisuutta.

Ylläolevaa pointintoa ei ole teh-
nyt kukaan saksalainen tai itävalta-
lainen, vaan englantilainen E. D.
Morrel kirjassaan "Totuus ja sota".

Ylläolevaa pointintoa ei ole teh-
nyt kukaan saksalainen tai itävalta-
lainen, vaan englantilainen E. D.
Morrel kirjassaan "Totuus ja sota".

Ylläolevaa pointintoa ei ole teh-
nyt kukaan saksalainen tai itävalta-
lainen, vaan englantilainen E. D.
Morrel kirjassaan "Totuus ja sota".

Yleisiä uutisia

A. F. of L. liiton kon- ventionsioni

(jatkoa ensimmäiseltä sivulta)

hyvin ruokituksi ja saa nauttia
hyvinvointia."

"Me maanviljelijät tuotamme
vuosittain 29 miljoonaa arvoista
tarvikkeita. Me saamme niistä
9 milj. rahaa myödesämme tuo-
teemme kauppaan, joka tekee
keskimäärin noin \$318.22 jokai-
selle maanviljelijän perheelle.
Kuka saa ne 20 milj. jota maan-
viljelijät eivät saa tuotteistaan.
Tehdastyväestö ei saa sitä, em-
mekä me saa sitä. Mutta liike-
miehet sanovat työläiselle, joka
ostaa ruokatarvaa, että maan-
viljelijät saavat kaiken ja tuo-
rosta maanviljelijälle sanovat
liikemiehet, että tehdastyöläiset
saavat sen mikä on eroitusta
raaka-ainetta ja valmiin tava-
ran, kuten kenkien, vaatteitten,
jauhoina ja muitten himoissa,
huolimatta, että maanviljelijän
täytyy maksaa valmiista tuo-
teista kaupan korkean hinnan."

"Me saamme siinäliikasta myö-
desämme 8—10c naukalla. Te
maksatte siitä 35c—45c naukalla.
Teurastimien omistajat väittä-
vät, että työläisille menee kokoa-
naan tuosta hinnan eroituksesta
johtuva summa. (Kääntyn Gomp-
ersin puoleen.) Nyt haluan tietää
herra presidentti, ovatko tei-
käläiset saaneet ne rahat?"

Gompers. — (Nauruen): "Mi-
nän saatan sanoa sen teille myö-
hemmin."

Townley, jatkaen puhettaan:
"Sama peli on meillä edessämme
vehnäin suhteen. Myllyjen omis-
tajat esittävät meille samat ju-
teit. Kun me kysymme liikemie-
heltä, miksi meidän täytyy mak-
saa niin korkeita hintoja koneis-
ta, sanovat he meille, että unio-
nin järjestyneet metallityöläiset
vievät rahat. Kun me valitsemme
korkeita rahtimaksuja rautatiellä
sanotaan meille, että juunamies
veljesliiton jäsenillä on tuhlaa-
vaisia vaimoja ja he tarvitsevat
rahaa."

"Aika on tullut meidän ym-
märtää toistamme ja hallituksen
yhtähyvin kuin meidänkin
emme vaatii, että me pyyhkäi-
emme pois tuhoavan voitto-jär-
jestelmän joka näkemyksellään
meitä yltäkyläisen keskellä ja estää
kehityksen kulku."

Puhuessaan tehdastyöläisten ja
maanviljelijän poliittisen yhty-
misen tarpeellisuudesta ja siitä
miten sen kautta voitettaisiin sa-
noiti Townley että maanvil-
jelijöillä on noin 37 ja tehdas-
työläisillä 25 prosenttia yleisestä
äänimäärästä.

SOTA-UUTISIA

(jatkoa ensimmäiseltä sivulta)

lä, että Pohjois-Italian kalliit
muistomerkit säilyttäisiän.
Italian pohjois-rintamalla val-
loittivat saksalaiset viimeksi Cis-
monen kaupungin. Asiango